

Комунальний вищий навчальний заклад «Херсонська академія
неперервної освіти» Херсонської обласної ради
Національна академія педагогічних наук України
Комунальний заклад вищої освіти «Дніпровська академія
неперервної освіти» Дніпропетровської обласної ради
Комунальний заклад «Запорізький обласний інститут післядипломної
педагогічної освіти» Запорізької обласної ради
Миколаївський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти
Український науково-методичний центр практичної психології
і соціальної роботи НАПН України
Український освітнянський видавничий центр «Оріон»
Видавництво «Ранок»

ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ: НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА

МАТЕРІАЛИ
II Всеукраїнської науково-практичної
конференції

3 квітня 2025 року

Херсон

Редакційна колегія:

Голова:

Жорова Ірина Ярославівна – доктор педагогічних наук, професор, в. о. ректора, перший проректор КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти».

Члени редакційної колегії:

Кохановська Олена Вікторівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки й менеджменту освіти Комунального вищого навчального закладу «Херсонська академія неперервної освіти» Херсонської обласної ради;

Стребна Ольга Володимирівна – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри теорії й методики дошкільної, початкової освіти та мовних комунікацій Комунального вищого навчального закладу «Херсонська академія неперервної освіти» Херсонської обласної ради;

Марецька Людмила Петрівна – кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри теорії й методики викладання навчальних дисциплін Комунального вищого навчального закладу «Херсонська академія неперервної освіти» Херсонської обласної ради;

Дереш Валентина Станіславівна – кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри теорії й методики виховання, психології та інклюзивної освіти Комунального вищого навчального закладу «Херсонська академія неперервної освіти» Херсонської обласної ради.

Т 33 **Тенденції та перспективи розвитку сучасної освіти в Україні:**
Нова українська школа: матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції (3 квітня 2025 року, м. Херсон) / за ред. І. Я. Жорової, О. В. Кохановської, О. В. Стребної, Л. П. Марецької, В. С. Дереш. Херсон: КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2025. 246 с.

Збірник містить матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Тенденції та перспективи розвитку сучасної освіти в Україні: Нова українська школа». У працях авторів висвітлено пошуки ефективних шляхів розв'язання актуальних проблем сучасної освіти в контексті реалізації реформ Нової української школи. Здійснено популяризацію інноваційних педагогічних ідей та освітніх технологій, презентовано творчі напрацювання й узагальнено перспективний педагогічний досвід, який активно розвивається в дошкільній, загальній середній та позашкільній освіті в умовах сучасних викликів.

Матеріали конференції становлять інтерес для магістрантів, аспірантів, докторантів, науковців, педагогічних працівників, методистів і студентів та можуть бути використані в дослідницькій, навчально-методичній і практичній діяльності.

УДК 37(477)

Статті подано в авторській редакції. Відповідальність за точність викладених у публікаціях фактів несуть автори.

ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ: НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА	
Полезчук В. С. Упровадження інформаційно-цифрових інновацій в освітньому процесі Херсонського таврійського ліцею	132
Потапюк Л. М. Концепт безбар'єрності в інклюзії.....	134
Потапюк Л. М., Єськов В. В. Роль соціально-психологічної підтримки в адаптації дітей з особливими освітніми потребами до шкільного середовища.....	136
Потапюк Л. М., Матвійчук А. В. Соціально-педагогічний зміст становлення і розвитку жіночої освіти в Україні	139
Потук О. І. Математика і екологія: інтегрований підхід до навчання	143
Примакова В. В. Життєва компетентність учня як ресурс для компенсації освітніх втрат під час війни	148
Проскурін І. А. Про недоліки сучасних підручників	151
Рибалка В. В. Інтеграція особистісного та суб'єктного підходів для підвищення ефективності психологічної реабілітації педагогічних працівників під час воєнного стану	152
Рідкоус О. В. Управлінська культура керівника загальноосвітнього навчального закладу в умовах НУШ.....	155
Ріпна О. О. Інтерактивні технології як засіб створення нових можливостей в дошкільній освіті.....	158
Роздорожня В. В., Киричук Т. В. Психосоціальна підтримка сімей із дітьми дошкільного віку в умовах надзвичайних ситуацій	161
Романов О. М. Освітній менеджмент в організації забезпечення робочого місця вчителів природничих предметів необхідним обладнанням	164
Романовська А. І. Вивчення літератури рідного краю в НУШ: значення, методи, перспективи	168
Романовська Д. Д. Психологічна складова надолуження освітніх втрат ..	170
Санковська І. М. Дошкільнятам про зміну клімату. Рекомендації з викладання теми в ЗДО.....	172
Сисоєнко Н. А., Шамбір Н. В. Від ідеї до шедеву: як штучний інтелект допомагає розвивати творчі навички.....	174
Скотар Г. С. Емоційне вигорання у педагогів в умовах війни: причини, наслідки та коупінг стратегії	177
Слободенюк Л. І. Психологічні аспекти виховання патріотизму в умовах воєнного стану.....	179
Сосновська А. М., Нелюбіна Ю. Є., Меліна І. В. Особливості управління дистанційною освітою дошкільників для забезпечення якості освіти	182
Стребна О. В. Сенсорний розвиток дітей дошкільного віку: сучасні технології та педагогічні прийоми.....	184
Тарабанова Я. В. Мовно-літературна освіта крізь призму STEM: поєднання філології та науки, технології, інженерії	187
Терещенко В. М. Цифрові технології в сучасних освітніх реаліях початкової школи.....	189
Тищенко А. Г. Інформаційно-цифрові інновації в освітньому процесі НУШ в умовах дистанційного та змішаного навчання	191
Тіміш Р. Я. Залучення та використання матеріальних і фінансових ресурсів, зокрема донорських, відповідно до стратегічних цілей та завдань закладу освіти	194
Товстоган В. С. Актуальні проблеми соціалізації осіб з особливими освітніми потребами	196
Федіна О. В. Казка як метод виховання позитивного світобачення: особливості українських персонажів	198
II ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ 5	

ефективність, проаналізувати результати, що й буде наступним етапом моніторингового дослідження.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Романовська Д. Д. Гречко Р. І. Казарян Г. М. Подолання психологічних втрат та збереження ментального здоров'я здоров'я: пріоритетні напрямки роботи практичних психологів, соціальних педагогів закладів освіти Чернівецької області у 2024/2025 н.р.: Методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу та викладання навчальних предметів у закладах освіти чернівецької області у 2024/2025 н.р.: інформаційно-методичний збірник / редколегія Куриш Н.К. та ін. Чернівці : Технодруk, 2024. С. 16–30.

Санковська І. М.*

ДОШКІЛЬНЯТАМ ПРО ЗМІНУ КЛІМАТУ. РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИКЛАДАННЯ ТЕМИ В ЗДО

Сучасні документи з питань екологічної освіти та виховання визначають необхідність формування навичок поведінки, сумісних зі сталим розвитком. Вимагають від людини узгоджувати свої дії відповідно до законів природи, подолати споживацьке ставлення до неї та свідомо обмежувати власні потреби.

Базовий компонент дошкільної освіти визначає вимоги до обов'язкових результатів навчання та компетентностей дошкільнят за 7 освітніми напрямками, серед яких є напрям «Дитина в природному довкіллі» [1, с. 12].

Робота педагогів ЗДО спрямована на формування природничо-екологічної компетентності дошкільника, що виражається в здатності дитини до доцільної поведінки в різних життєвих ситуаціях, ґрунтується на емоційно-ціннісному ставленні до природи, знанні її законів.

Дитина-дошкільник має дізнатися про позитивний та негативний вплив людини на природне довкілля, про існуючі проблеми довкілля, насамперед зміну клімату, необхідність заощадження енергії, води, сортування сміття.

Долучення дитини до актуальної теми зміни клімату має відбуватися за наступною освітньою траєкторією: емоційний вплив – знаннева складова – природодоцільна дія.

Приклад старших набуває надзвичайного значення. Якщо батьки або значущі дорослі демонструють дружнє ставлення до довкілля власними діями – діти наслідують зразки. Педагог, в свою чергу, має можливості й засоби для організації та урізноманітнення таких видів екоспрямованої діяльності.

Компетентність – це коло питань, у яких людина добре обізнана, має знання та досвід. Фахівці лабораторії екологічного виховання Інституту проблем виховання НАПН України, погоджуючись з рядом вітчизняних та зарубіжних науковців, вважають складовими структури екологічної компетентності

*© Санковська І. М.

Методичні рекомендації, складені до Базового компоненту дошкільної освіти, в роботі за напрямом «Дитина в природному довкіллі» звертають увагу освітян на донесення до вихованців суті та змісту законів Коммонера [3, с. 19].

З нашої точки зору робота із ознайомлення дошкільників з такою проблемою як зміна клімату потребує опрацювання наступних тем з пропонованими акцентами на вказані питання.

➤ Енергія (Сонце, енергія, електроенергія. Сонце як джерело енергії. Спостереження за рухом Сонця. Особливості впливу Сонця (світло і тепло, пори року, час доби). Позитивні та негативні прояви сонячної енергії в природі. Сонце безпечне і небезпечне для людини і довкілля. Як люди, тварини і рослини можуть убезпечитися від Сонця? Одяг людей. Електроенергія. Енергозбереження в побуті) [6, с. 159].

➤ Вода (Основа життя. Все залежить від води. Вода - єдине і неповторне середовище існування водних організмів та істот. Врятуємо рибку (економія води під час гігієнічних процедур). Агрегатні стани води. Випаровування води від підвищення температури (досліди). Чиста і забруднена вода в довкіллі. Чиста вода для пиття. Мандри краплинки) [5, с. 74].

➤ Повітря (Повітря навколо нас. Властивості повітря. Рух повітря, вітер. Чисте та брудне повітря. Забруднювачі повітря. Використання повітря в господарстві) [4, с. 22].

➤ Ґрунт (Складові ґрунту. Хто живе ґрунті? Родючість ґрунту. Як утворюється ґрунт? Компостування) [там само, с. 28].

➤ Біорізноманіття (біологічні види). (Взаємозв'язок і залежність у природі всіх компонентів і видів. Рослинний світ. Ліс. Тваринний світ. Птахи. Комахи. Тварини водойм. Людство. Споживання товарів і послуг) [там само, с. 42, 48, 54, 61].

Перспективи подальших досліджень пов'язані з експериментальною перевіркою, оцінкою ефективності запропонованих тем, а також їх впровадженням у практику роботи закладів дошкільної освіти.

Різноманітна й цікава систематична робота з екологічної освіти, власний приклад батьків і влучне слово педагога допомагають виховувати активне несприйняття руйнації довкілля, а його збереження для сучасних і майбутніх поколінь [2, с. 59].

ЛІТЕРАТУРА:

1. Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти). Нова редакція: наказ Міністерства освіти і науки України від 12.01.2021 р. № 33. URL: <https://mon.gov.ua/osvita-2/doshkilna-osvita-2/bazoviy-komponent-doshkilnoi-osviti-v-ukraini> (дата звернення 23.03.2025).
2. Екологічна освіта для сталого розвитку у запитаннях та відповідях : наук.-метод. посіб. / Бондар О. І. та ін. Херсон: Гринь Д. С., 2015. 228 с.

ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИ
СУЧАСНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ: НОВА УКРАЇНСЬКА

- ## ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ: НОВА УКРАЇНСЬКА